

POSTANOWIENIE

Dnia 28 marca 2024 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Zbigniew Kapiński (przewodniczący)

SSN Igor Zgoliński (sprawozdawca)

SSN Marek Siwek

w sprawie **K. K.**,

skazanego z art. 56 ust. 1 i 3 ustawy z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu narkomanii i in.,

po rozpoznaniu w Izbie Karnej w dniu 28 marca 2024 r.,

wniosku obrońcy skazanego

o wznowienie postępowania

zakończonego prawomocnym wyrokiem Sądu Apelacyjnego w Łodzi

z dnia 1 kwietnia 2021 r., sygn. akt II AKa 215/20,

utrzymującym w mocy w odniesieniu do skazanego wyrok Sądu Okręgowego w Łodzi

z dnia 6 marca 2020 r., sygn. akt IV K 91/13,

na podstawie art. 544 § 2 i 3 k.p.k.

postanowił:

1) oddalić wniosek;

2) obciążyć wnioskodawcę kosztami sądowymi postępowania wznowieniowego, w tym wydatkami w kwocie 20 (dwudziestu) zł.

[J.J.]

UZASADNIENIE

Wyrokiem Sądu Okręgowego w Łodzi z dnia 6 marca 2020 r., sygn. IV K 91/13, K. K. został uznany za winnego tego, że od początku 2010 r. do [...] 2011 r. w Ł., działając w krótkich odstępach czasu i wykonaniu z góry powziętego zamiaru oraz w celu osiągnięcia korzyści majątkowej, wspólnie i w porozumieniu z innymi ustalonymi oraz nieustalonymi osobami, wbrew przepisom ustawy o przeciwdziałaniu narkomanii, wprowadził do obrotu i uczestniczył w obrocie znacznymi ilościami środków odurzających w postaci ziela konopi innych niż włókniste, tzw. marihuany, w ilości nie mniejszej 2.500 gram oraz substancji psychotropowej w postaci amfetaminy w ilości nie mniejszej niż 200 gram o łącznej wartości nie mniejszej niż 38.000 zł, czyniąc z popełnienia przestępstwa stałe źródło dochodu, przy czym zarzucanego czynu dopuścił się w ciągu 5 lat po odbyciu co najmniej 6 miesięcy kary orzeczonej za umyślne przestępstwo podobne, czym wyczerpał dyspozycję art. 56 ust. 1 i 3 ustawy z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu narkomanii w zw. z art. 12 k.k. w zw. z art. 65 § 1 k.k. w zw. z art. 64 § 1 k.k. w zw. z art. 4 k.k., za który to czyn została wymierzona kara 3 lat pozbawienia wolności i 100 stawek dziennych grzywny przy ustaleniu jednej stawki na kwotę 50 zł; tym samym wyrokiem został uniewinniony od zarzutu udziału w zorganizowanej grupie przestępczej.

Od powyższego wyroku apelację złożył obrońca skazanego, zarzucając błąd w ustaleniach faktycznych oraz obrazę prawa materialnego.

Wyrokiem Sądu Apelacyjnego w Łodzi z dnia 1 kwietnia 2021 r., sygn. II AKA 215/20, zaskarżony wyrok w odniesieniu do K. K. został utrzymany w mocy.

Od powyższego wyroku przez obrońcę skazanego została wywiedziona kasacja, która wyrokiem Sądu Najwyższego z dnia 15 marca 2023 r., sygn. V KK 130/22, została oddalona jako oczywiście bezzasadna.

Obrońca skazanego złożył następnie wniosek o wznowienie powyższego postępowania, wobec ujawnienia się nowych dowodów (art. 540 § 1 pkt 2 lit a k.p.k.), domagając się uchylecia wyroków sądów obu instancji oraz uniewinnienia K. K. od zarzucanych mu czynów. Jako nowy dowód w rozumieniu powyższego przepisu autorka wniosku wskazała powstanie możliwości przesłuchania w charakterze świadka R. R. , który obok skazanego A. S. był głównym świadkiem oskarżenia, a którego – z uwagi na jego nieobecność w kraju – nie można było

przesłuchać w toku postępowania sądowego. Przedmiotowe postępowanie jest jednym z dwóch odłamów sprawy, która w ramach postępowania przygotowawczego prowadzona była pod jedną sygnaturą. Tożsama sprawa miała swój bieg również przed Sądem Okręgowym w Łodzi i także trafiła na wokandę Sądu Apelacyjnego w Łodzi, lecz w późniejszym terminie, w konsekwencji czego postępowanie zostało przekazane ponownie do sądu I instancji właśnie ze względu na powstanie możliwości przesłuchania powyższego świadka. Z uzasadnienia wyroku kasatoryjnego Sądu Apelacyjnego w Łodzi w sprawie II AKa 385/19, wynika, że R. R. , co do którego postępowanie zostało wyłączone do odrębnego prowadzenia z uwagi na niemożność jego ujęcia i który nie został przesłuchany, został w wyniku wykonania ENA w dniu 29 września 2022 r. zatrzymany. To umożliwiło jego przesłuchanie, stanowiąc asumpt do uchylenia wyroku i skierowania sprawy do ponownego rozpoznania po to, by dowód ten został przeprowadzony i oceniony we wzajemnym powiązaniu z pozostałymi dowodami zwłaszcza w aspekcie zgłaszanych przez obrońców w apelacjach rozbieżności w materiale dowodowym. W ocenie autorki wniosku te same względy przemawiają za wznowieniem postępowania przeciwko K.K. Zeznania R. R. „mogą mieć bowiem istotne znaczenie dla ostatecznego wyniku niniejszej sprawy oraz mogą podważyć depozycje oskarżonego A. S. ”.

W pisemnej replice na wniosek prokurator zawarł postulat o jego oddalenie.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje.

Wniosek nie zasługiwał na uwzględnienie. O ile bowiem nie można w zaprezentowanych wyżej realiach sprawy zakwestionować faktu, że zeznania świadka R. R. posiadają status nowego źródła dowodowego, o tyle już nie sposób uznać, by możliwość ich pozyskania, dzięki ujęciu poszukiwanego, materializowała komplet niezbędnych warunków określonych w art. 540 pkt 2 lit. a k.p.k. Należy mieć na uwadze, że treść powyższego przepisu narzuca ściśle określone kryteria, które spełniać musi ujawniony, nieznany dotychczas stronie i sądowi fakt lub dowód. Nie każdy będzie zatem automatycznie implikował konieczność wznowienia prawomocnie zakończonego postępowania karnego. Chodzi wyłącznie o dowód stwarzający podstawę do graniczącego z pewnością wniosku o błędności wyroku lub co najmniej podstawę uzasadnionego

prawdopodobieństwa uniewinnienia osoby skazanej. Oznacza to, że wzruszenie domniemania prawidłowości prawomocnego wyroku jest możliwe tylko wtedy, gdy nowe fakty lub dowody w sposób niezbity i wiarygodny podważają prawdziwość dokonanych ustaleń faktycznych. Dodać trzeba, że w postępowaniu wznowieniowym, odmiennie aniżeli w toku procesu, nie obowiązuje zasada domniemania niewinności, co wiąże się z tym, że ciężar uprawdopodobnienia podstaw wznowieniowych spoczywa na wnioskodawcy (zob. np. postanowienia Sądu Najwyższego z dnia 14 grudnia 2022 r., III KO 81/22, z dnia 27 marca 2023 r., IV KO 132/22, z dnia 6 lipca 2023 r., III KO 13/23).

Tymczasem obrońca skazanego, poza przekazaniem informacji o urealnieniu się możliwości przesłuchania w charakterze świadka R. R. , nie wskazuje jakiego zakresu i jakich konkretnie zachowań K. K. te zeznania miałyby dotyczyć oraz w jaki sposób mogłyby potencjalnie wpłynąć na ocenę zgromadzonego i przyjętego za podstawę wyroku skazującego materiału dowodowego (nie wspominając już o wykazaniu prawdopodobieństwa jego zdeprecjonowania w sposób określony w powołanej podstawie wznowieniowej). Postępowanie wznowieniowe nie służy uzupełnianiu materiału dowodowego w celu sprawdzenia, co ewentualnie może z danej czynności dowodowej wynikać, a więc niejako „na wszelki wypadek”. Pozostawałoby to w opozycji do podniesionej w podstawie wniosku normy i samej istoty nadzwyczajnego środka zaskarżenia. Nie można przy tym – na co słusznie zwrócił uwagę prokurator w przedstawionym stanowisku – postawić znaku równości pomiędzy niniejszą - prawomocnie osądzoną sprawą - a innym, będącym w toku postępowaniem karnym, normowanym przez odmienne reguły procesowe. Oczywiście jest w tej sytuacji, że kryteria gromadzenia i oceny materiału dowodowego nie znajdują odniesienia do sprawy prawomocnie osądzonej, w której orzeczenie kończące postępowanie objęte jest zasadą niewzruszalności i domniemaniem prawidłowości zawartych w nim rozstrzygnięć. Tylko w ściśle ustawowo zdefiniowanych wypadkach konieczne staje się powtórzenie postępowania w celu wykluczenia z obrotu prawnego rażąco wadliwego wyroku. Powołanemu przez obrońcę skazanego możliwemu potencjalnie do przeprowadzenia dowodowi nie można natomiast przypisać takich cech, które materializowałyby ową konieczność.

Wniosek powyższy jest tym bardziej zasadny, jeśli weźmie się pod uwagę całokształt zaprezentowanej w niniejszym postępowaniu przez sądy obu instancji oceny materiału dowodowego. W przypadku skazanego K. D. dowodami kluczowymi były relacje oskarżonych A. P. i A. S., które podlegały wnikliwej sądowej ocenie zarówno przez sąd a quo, jak też i w przyzmacie apelacji obrońcy skazanego w postępowaniu odwoławczym. Wskazane zostały wszystkie okoliczności prowadzące do logicznych wniosków w zakresie uznania powyższych dowodów za pełnowartościowe procesowo, stwarzające podstawę do ustalonych w wyroku skazującym zachowań K. K. . Wiarygodność wersji przedstawionej przez powyższych oskarżonych z jednej strony oraz wyjaśnień skazanego z drugiej – na co wskazują pisemne motywy orzeczeń sądów - badana była wszechstronnie i wielopłaszczyznowo. Pozwalało to wyłonić szereg okoliczności, przemawiających za przyjęciem takiej, a nie innej oceny tych dowodów, jak również wykluczyć wszelkiego rodzaju mogące mieć doniosłe procesowo znaczenie wątpliwości. Dodać trzeba, że istotnym aspektem badania nowych faktów lub dowodów pod kątem ewentualnych podstaw wznowieniowych jest dotychczasowy kontekst ustaleń, a zatem musi ono nastąpić po analizie i konfrontacji z całokształtem stanowiącego bazę prawomocnego skazania materiału dowodowego. Ten zaś był na tyle jednoznaczny, by prowadzić w konsekwencji do wydania wyroku uznającego K. K. winnym przypisanego mu zachowania. W takim ujęciu tym bardziej nie zachodziły podstawy do uznania, iż istnieje prawdopodobieństwo wadliwości tego orzeczenia, uzasadniające obecnie podstawę do ingerencji w prawomocne skazanie. Wspomnieć jedynie można, że wprowadzie w wyniku rozpoznanej kasacji wniesionej przez obrońcę A. S. wyrok Sądu Apelacyjnego w Łodzi z dnia 1 kwietnia 2021 r., sygn. akt II AKa 215/20, został co do tego oskarżonego uchylony, a sprawa przekazana do ponownego rozpoznania, co jednak nie rzutuje na niniejsze postępowanie wznowieniowe. Podstawą wydania tego orzeczenia nie była bowiem kwestia sprawstwa osób uczestniczących z procederze obrotu środkami odurzającymi, lecz ustalenia adekwatnej kwoty przepadku korzyści uzyskanej przez A. S. z prowadzonej działalności przestępczej.

Kierując się powyższą argumentacją Sąd Najwyższy orzekł zatem jak w sentencji postanowienia.

[J.J.]

[ms]

Marek Siwek Zbigniew Kapiński Igor Zgoliński